

Sygn. akt III AUa 221/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Protokolant: Anna Szymanek-Leziak	

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2014 r. w Lublinie

sprawy Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 24 stycznia 2014 r. 1sygn. akt VI U 1326/13

oddala apelację.

III AUa 221/14

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 10 czerwca 2013 roku odmówił Z. K. prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, ponieważ wnioskodawca nie wykazał 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Radomiu wniósł Z. K. wnosząc o zmianę decyzji i ustalenie prawa do dochodzonego świadczenia. Domagał się zaliczenia okresu zatrudnienia od 15 kwietnia 1973 roku do 16 lipca 1990 roku w Spółdzielni (...) w M. na stanowisku magazyniera i zaopatrzeniowca jako pracy w warunkach szczególnych na podstawie złożonego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 24 stycznia 2014 roku oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca Z. K., urodzony (...), w dniu 4 marca 2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ

rentowy uznał za udowodniony łączny staż ubezpieczeniowy wynoszący na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 lat, 8 miesięcy i 16 dni. Nie uwzględnił natomiast zatrudnienia w warunkach szczególnych w okresie od 15 kwietnia 1973 roku do 16 lipca 1990 roku na podstawie świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 24 maja 2013 roku wystawionego przez Spółdzielnię (...) w M., ponieważ charakter wykonywanej pracy nie jest ściśle związany z charakterem pracy określonym według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Ponadto, stanowiska pracy wskazane w w/w świadectwie nie są tożsame ze stanowiskami określonymi w świadectwie pracy z dnia 16 lipca 1990 roku tj. kierownik magazynu i zaopatrzenia, wydane przez Spółdzielni Kółek Rolniczych w M.

Z. K. w okresie od 15 kwietnia 1973 roku do 16 lipca 1990 roku zatrudniony był w Spółdzielni (...) w M. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownik magazynu i zaopatrzenia. Spółdzielnia (...) posiadała kilkadziesiąt ciągników i samochodów, maszyny rolnicze oraz kilka kombajnów, którymi to pojazdami i maszynami wykonywała usługi dla rolnictwa. Ponadto prowadziła własne uprawy na około 50 ha gruntu. Miała także własne chlewnie, gdzie było kilkaset sztuk trzody chlewnej. Na terenie (...) znajdowały się dwa budynki magazynowe, w których magazynowano środki ochrony roślin, nawozy, paliwa, farby, lakiery, ubrania robocze, łopaty, wiadra, części do maszyn oraz ogumienie. Na zewnątrz pod wiatą znajdowały się pasze, nawozy i materiały budowlane tj. cement i wapno budowlane. Środki ochrony roślin były w beczkach oraz workach, nawozy były zarówno w opakowaniach jak i luzem, natomiast paliwa w dużych zbiornikach. Na terenie (...) były też dwa dystrybutory do paliw. Wnioskodawca był jedynym magazynierem. Zajmował się wydawaniem nawozów na podstawie kwitu. Środki ochrony roślin rozlewał oraz odmierzał w mniejsze pojemniki oraz worki. Wydawał także części do maszyn i ogumienie. Zajmował się wydawaniem paliw z dystrybutorów znajdujących się na zewnątrz. Wykonywał ponadto czynności związane z zaopatrzeniem, tj. sporządzał listę towarów do zamówienia, jeździł po części do maszyn i inne materiały. Zimą wykonywał pracę przy dystrybucji paliw. Pracował w ośmiogodzinnym dniu pracy od godz. 7.00 do godz. 15.00, czasem dłużej. Dodatkowo wnioskodawca prowadził kartoteki magazynowe, w których raportował wykonane dziennie czynności.

Sąd Okręgowy orzekł, że w oparciu o przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 j.t.) wnioskodawca urodzony po dniu 31 grudnia 1948 roku mógłby uzyskać prawo do emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32 – czyli 60 roku życia, pod warunkiem osiągnięcia w dniu wejścia w życie ustawy 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okresu składkowy i nieskładkowy wynoszącego 25 lat. Poza sporem w niniejszej sprawie pozostaje, że wnioskodawca osiągnął wiek 60 lat i udowodnił wymagany 25 letni okres zatrudnienia, nie przystąpił również do otwartego funduszu emerytalnego.

Sprawą sporną pozostało ustalenie, czy wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A w wymiarze, co najmniej 15 lat i czy okres ten osiągnął przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Sąd Okręgowy zważył, że w niniejszej sprawie charakter pracy wnioskodawcy rozpatrywać należy pod kątem prac określonych w dziale IV poz. 19 wykazu tj. przetwórstwo, magazynowanie, przepompowywanie, przeładunek, transport, dystrybucja ropy naftowej i ich przetworów oraz w dziale IV poz. 40 go wykazu, tj. prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych.

W niniejszej sprawie nie udało się pozyskać akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) w M., gdyż spłonęły one w pożarze. Zgromadzona w sprawie dokumentacja pracownicza to świadectwa pracy z dnia 16 lipca

1990 roku i z dnia 28 lutego 1993 roku, gdzie wskazano, że Z. K. pracował w Spółdzielni (...) w M. od 15 kwietnia 1973 roku do 16 lipca 1990 roku jako kierownik magazynu i zaopatrzenia, a następnie od 16 lipca 1990 roku do 28 lutego 1993 roku jako prezes zarządu, świadectwo z dnia 30 stycznia 2004 roku, gdzie wskazano, że wnioskodawca w okresie od dnia 15 kwietnia 1973 roku do dnia 16 lipca 1990 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transportowe, konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych jako kierownik magazynu i zaopatrzenia (jednoosobowo) oraz trzy umowy o pracę złożone przez wnioskodawcę. Na tej podstawie Sąd uznał za udowodnione, że wnioskodawca pracował w (...) w spornym okresie jako jedyny pracownik magazynu i zaopatrzenia.

Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków M. M. i J. W. oraz zeznań samego wnioskodawcy wynika, że praca, którą wykonywał Z. K. polegała na prowadzeniu magazynu i wykonywaniu czynności związanych z zaopatrzeniem. Nie ograniczała się jedynie do czynności przy substancjach pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych oraz przy paliwach. Owszem, w magazynie w M. znajdowały się substancje chemiczne, w tym środki ochrony roślin, nawozy, paliwa, niemniej jednak - jak zeznał wnioskodawca - w magazynach (...) w M. składowane były także części zamienne, ogumienie, materiały budowlane, pasze, farby, lakiery, ubrania robocze, wiadra, łopaty. Środki ochrony roślin i nawozy, które można zakwalifikować jako materiały pyliste czy żrące zajmowały około połowy powierzchni magazynów. Jako magazynier wnioskodawca zajmował się przyjmowaniem towaru oraz jego wydawaniem. Praca ze środkami chemicznymi, tj. środkami ochrony roślin, nawozami, paliwami zajmowała mu około pół dnia pracy. Wnioskodawca wykonywał ponadto czynności zaopatrzeniowe, w tym jeździł po towar nawet dwa razy w tygodniu.

Sąd dał wiarę zarówno wnioskodawcy, jak i przesłuchanym w sprawie świadkom, co do okoliczności dotyczących wykonywanych przez wnioskodawcę czynności w charakterze magazyniera, jednak jest to okoliczność niewystarczająca, do uznania, że przysługuje mu prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawca w przedstawionym stanie faktycznym część czynności w ramach swojej pracy wykonywał przy produktach (towarach), których nie można zakwalifikować do prac wymienionych w wykazie tj. przy materiałach budowlanych, paszach, częściach do maszyn, ogumieniu, ubraniach roboczych, farbach i lakierach w pojemnikach. Ponadto w zakres obowiązków skarżącego wchodziły prace o charakterze administracyjno-biurowym oraz zaopatrzeniowym. Tym samym praca przy nawozach pylistych, środkach ochrony roślin i paliwach stanowiła część czynności pracowniczych wnioskodawcy, zatem nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Stałość pracy oznacza jej powtarzalność i ciągłość, zaś pełny wymiar czasu pracy oznacza, iż przez 8 godzin dziennie winna być wykonywana tylko i wyłącznie praca w warunkach szczególnych, a nie żadna inna. Wykonywanie równocześnie dodatkowo innych czynności, poza pracą w warunkach szczególnych, które nie oddziałują szkodliwie na organizm człowieka, oznacza, że nie można mówić o tym, iż praca w warunkach szczególnych wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2011 roku, II UK 2.11, Lex nr 989128). Nie zostały zatem spełnione przesłanki do przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury.

Od tego wyroku apelację wniósł wnioskodawca Z. K. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez błędne przyjęcie, że nie występują przesłanki niezbędne do przyznania Z. K. prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w konsekwencji błędnego niezaliczenia zatrudnienia w okresie od 15 kwietnia 1973 roku do 16 lipca 1990 roku w Spółdzielni (...) w M. jako pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Wnosił o zmianę wyroku poprzez orzeczenie, że Z. K. przysługuje prawo do emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Radomiu z pozostawieniem temu Sądowi orzeczenie również o kosztach postępowania apelacyjnego. Skarżący podnosił, że wszystkie obowiązki niezwiązane bezpośrednio z pracą w warunkach szczególnych wykonywał w godzinach nadliczbowych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanej sprzeczności w ustaleniach faktycznych. Ustalony stan faktyczny jest bezsporny, co przyznał sam skarżący na rozprawie w dniu 24 stycznia 2014 roku (nagranie CD k.26 akt). Zakres obowiązków wnioskodawcy poza pracą wykonywaną w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43) przy pracach magazynowych, załadunkowych, rozładunkowych, transportowych, konfekcjonowaniu surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych obejmował również prace magazynowe niezwiązane z wymienionymi surowcami i produktami, ponieważ w magazynach (...) przechowywano również części do maszyn, odzież roboczą, materiały budowlane i wiele innych wyrobów. Ponadto wnioskodawca jako zaopatrzeniowiec wyjeżdżał po towar często do odległych miejscowości i wykonywał różne czynności biurowe związane z pełnioną funkcją kierownika magazynu i zaopatrzeniowca. Podnoszona okoliczność, że czynności niezwiązane z pracą w warunkach szczególnych wnioskodawca wykonywał wyłącznie w godzinach nadliczbowych jest naiwnym tłumaczeniem zakresu obowiązków wnioskodawcy związanych z koniecznością prowadzenia pełnej ewidencji pobieranych i wydawanych materiałów i rozliczania się z nich. Praca w warunkach szkodliwych nie jest równoznaczna z pracą w warunkach szczególnych, albowiem tylko zatrudnienie i wykonywanie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach enumeratywnie wymienionych w powołanym powyżej wykazie rodzi uprawnienia do uzyskania prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Przepis § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) jednoznacznie stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Wnioskodawca poza pracą bezpośrednio przy środkach ochrony roślin i paliwach wykonywał inne prace, nie objęte stosownym wykazem stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Podkreślić należy, że o uprawnieniach pracownika do emerytury na warunkach przewidzianych w rozporządzeniu decyduje łączne spełnienie określonych w nim przesłanek, a przekonanie pracownika o wysokiej szkodliwości warunków pracy jest wystarczające do uznania takiej pracy za pracę w szczególnych warunkach.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i ocenił materiał dowodowy zgodnie z zasadami proceduralnymi, nie przekraczając granic zakreślonych w art.233 § 1 KPC. Wywody apelacji sprowadzając się do podważenia oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy i stanowią polemikę z prawidłowymi ustaleniami tego Sądu. Sąd Okręgowy wyczerpująco w uzasadnieniu wypowiedział się, co do powodów, dla których odmówił wiarygodności dowodom przedstawionym przez wnioskodawcę i Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do uznania, że przy tej ocenie została przekroczona granica swobodnej oceny dowodów i naruszony został przepis art.233 § 2 KPC. Przepis ten zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu (por. m. in. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1996 r., III CKN 8/96 - OSNC 1997, nr 3, poz. 30) Wyraz tej oceny Sądu Okręgowego znalazł się w motywach wyroku, a zatem uzasadnienie zaskarżonego wyroku w pełni odpowiada wymogom art. 328 § 2 KPC.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtarzania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną ocenę faktów odmienną od przyjętej przez Sąd Okręgowy i interpretację definicji pracy w warunkach szczególnych jako każdej pracy wykonywanej w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 KPC orzekł, jak w sentencji.